

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1382

Vragen van het lid **Van Laar** (PvdA) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *de slechte werkomstandigheden en kinderarbeid in textiel fabrieken in Bangladesh* (ingezonden 22 januari 2015).

Antwoord van Minister **Ploumen** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 26 februari 2015)

Vraag 1

Bent u bekend met de uitzendingen van «De Slag om de Klerewereld: prijzenslag in Bangladesh»?¹ (bijlage 1)

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Herkent u het beeld dat in «De Slag om de Klerewereld» geschetst wordt dat in veel textiel fabrieken in Bangladesh kinderen onder zeer slechte en onverantwoorde arbeidsomstandigheden teveel uren werken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

In de grotere, voor Westerse merken producerende fabrieken in Bangladesh is kinderarbeid fors teruggedrongen. Dit blijkt uit een evaluatieonderzoek van de ILO naar de effecten van een gezamenlijk kinderarbeid programma van UNICEF en de Bangladesh Garment Manufactures & Exporters Association (BGMEA) in de periode 1996–2002. Dankzij dit programma werd kinderarbeid teruggedrongen tot minder dan 1% in de bij de BGMEA aangesloten fabrieken (ILO evaluatie rapport, 2004). «De Slag om de Klerewereld» laat echter zien dat er dieper in de keten, bij fabrieken die niet zijn aangesloten bij BGMEA, nog wel kinderarbeid voorkomt. Via het ILO-programma steunt Nederland de bestrijding van kinderarbeid ook in de kleinere fabrieken.

¹ uitgezonden op NPO2 op 2, 9 en 16 januari 2015

Vraag 3

Hoe beoordeelt u de praktijk dat veel Bengaalse kledingproducenten gebruik maken van onderaannemers, om zo de afspraken zoals opgenomen in het Bangladesh Convenant over bijvoorbeeld goede en veilige arbeidsomstandigheden, te kunnen schenden?

Antwoord 3

Zie antwoord vraag 5 en 6.

Vraag 4

Herkent u het probleem dat in «De Slag om de Klerewereld» getoond wordt dat veel kinderen, tegen de bestaande regels in, nog steeds aan het werk zijn, doordat zij of werkgevers gebruik maken van valse identiteitsbewijzen? Vindt u het de verantwoordelijkheid van afnemers van producten van die fabrieken om toe te zien op het voorkomen van kinderarbeid, ook door te controleren of identiteitsbewijzen echt zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

De werkgever (fabrikant) is verantwoordelijk voor fatsoenlijke arbeidsomstandigheden en naleving van arbeidswetten in zijn fabriek. Daar hoort ook het toezien op de betrouwbaarheid van documenten bij. Tegelijkertijd zijn de inkopers en modemerken verantwoordelijk voor wat er in hun productietekens plaatsvindt. Naar aanleiding van alle mondiale (media-) aandacht rondom het probleem van vervalste identiteitsbewijzen, zou het controleren van dergelijke documenten onderdeel moeten zijn van hun «*due diligence*» zoals verwoord in de OESO richtlijnen. Uiteindelijk is het de overheid van Bangladesh die er op moet toezien dat de arbeidswet door de werkgevers wordt nageleefd. De capaciteit van de arbeidsinspectie wordt met Nederlandse steun versterkt door de ILO, maar is nog niet berekend op deze taak. Vooral nog blijft samenwerking met internationale modemerken daarom hard nodig. Het baart mij zorgen dat de implementatie van de nieuwe arbeidswet op zich laat wachten. Daardoor lopen verbeterprogramma's van de Alliance, het Veiligheidsakkoord en de ILO vertraging op. Ook de politieke onrust is zorgwekkend. Ik zal dit tijdens mijn bezoek aan Bangladesh in juni met de overheid van Bangladesh bespreken.

Vraag 5 en 6

Ziet u mogelijkheden om met de partijen die het Bangladesh Convenant getekend hebben, de getoonde mazen in dit convenant te dichten? Zo ja, op welke manier? Zo nee, waarom niet?

Wat is uw mening over het feit dat in «De Slag om de Klerewereld» aange- toond wordt dat Pull&Bear, een merk van Inditex, een van de ondertekenaars van het Bangladesh Convenant, nog steeds kleding laat produceren in Bengaalse fabrieken waar de arbeidsomstandigheden erbarmelijk zijn? Ziet u mogelijkheden om Inditex hierop aan te spreken, in samenwerking met andere partijen, zoals de International Labour Organization (ILO) en/of andere ondertekenaars van het Bangladesh Convenant? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5 en 6

Binnen het Veiligheidsakkoord is onderaanbesteding toegestaan zolang de ondertekenaar en het Veiligheidsakkoord weten bij welke fabriek(en) dat gebeurt. Deze onderaannemers horen, net zoals hoofdaannemers, onder de inspecties van het Veiligheidsakkoord te vallen. Er zijn geen aanwijzingen voor de stelling dat fabrikanten gebruik maken van onderaannemers met als specifiek doel om de afspraken in het Veiligheidsakkoord te omzeilen. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft contact gehad met het Veiligheidsakkoord over de kwestie rondom Inditex. Het Veiligheidsakkoord heeft aangegeven samen met het betrokken merk te onderzoeken of het hier om onbekende (en daarmee ongeautoriseerde) onderaanbesteding of bijvoorbeeld namaakproductie gaat. Indien er sprake is van ongeautoriseerde onderaanbesteding, dan dient de ondertekenaar van het Veiligheidsakkoord corrigerende vervolgstappen te nemen.

Het merk kan er dan voor kiezen de ongeautoriseerde fabriek op te nemen in zijn keten waarna de fabriek op de lijst van het Veiligheidsakkoord komt te

staan. Ook kan het merk consequenties verbinden aan het gedrag van de hoofdaannemer die zich niet aan de afspraken heeft gehouden. Momenteel zijn er nog geen afspraken en procedures om ondertekenaars van het Veiligheidsakkoord misstanden in ongeautoriseerde fabrieken bij de overheid en werkgeversorganisatie te laten melden. Dit zou echter wel een logische stap zijn. Ik ga dit tijdens mijn eerstvolgende bezoek in juni met de overheid van Bangladesh en het management van het Veiligheidsakkoord bespreken.

Vraag 7

Hoe beoordeelt u de uitbuiting van uit Syrië gevluchte kinderen in de katoenproductie in Turkije? Is er onderzoek naar de positie van Syrische vluchtelingen in de buurlanden van Syrië en naar wat zij (moeten) doen om te overleven? Zo nee, waarom niet? Wat kan er gedaan worden om te voorkomen dat vluchtelingen in een zo kwetsbare positie terecht komen? Kunt u daarbij ingaan op de afzonderlijke mogelijkheden van Nederland, de EU, de VN, kledingproducenten en hulpverleningsorganisaties?

Antwoord 7

Alle vormen van uitbuiting zijn kwalijk. Kinderarbeid komt niet alleen voor in de Turkse katoenpluk, maar ook in de hazelnootteelt. Kinderarbeid in Turkije treft niet alleen Syrische vluchtelingen, maar ook Turkse kinderen. Met het ratificeren van ILO conventie 182 verplicht Turkije zich tot het uitbannen van de ergste vormen van kinderarbeid. Turkse ministeries, lokale overheden, maatschappelijke organisaties, de ILO en sinds enige jaren ook het internationale bedrijfsleven zetten zich in voor bestrijding van kinderarbeid.

De activiteiten van het Turkse bedrijfsleven op dit terrein zijn helaas nog beperkt, maar er wordt vooruitgang geboekt als gevolg van druk van de internationale hazelnoot verwerkende industrie, verenigd in de brancheorganisatie CAOBISCO. Lokale ondernemers uit de hazelnootsector nemen deel aan een ILO programma voor de bestrijding van kinderarbeid in de gehele keten. CAOBISCO en de Nederlandse ambassade in Ankara ondersteunen dit programma, waarin tevens goed wordt samengewerkt met de Turkse overheid.

De Nederlandse textielsector bereidt in het kader van hun «Plan van Aanpak Verduurzaming Nederlandse Textiel- en Kledingsector 1.0» een activiteit voor gericht op bestrijding van kinderarbeid in de katoenpluk in Turkije. Het programma in de hazelnootteelt en het Better Cotton programma dat sinds 2011 op initiatief van de Turkse katoensector actief is in Turkije bieden voorbeelden voor de aanpak van kinderarbeid in de katoenpluk.

Vraag 8

Bent u bereid deze vragen uiterlijk een week voor het aankomende Algemeen overleg Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) te beantwoorden?

Antwoord 8

Ja.

Bijlage 1: «De slag om de klerewereld» driedelige documentaire serie uitgezonden op NPO2 op 2, 9 en 16 januari 2015:

http://www.npo.nl/de-slag-om-de-klerewereld/POMS_S_VPRO_740241